

Vår kontakt:

Emilie Schelin
072-378 30 84
emilie.schelin@skanska.se
Kommunikations- och Public Affairsansvarig
Skanska Sverige AB

Yttrande avseende Region Stockholms samrådsförslag till ny regional utvecklingsplan – RUF 2060

Registrator.rlk@regionstockholm.se

Diarienummer RS2024-0344

Tillsammans för Europas mest attraktiva storstadsregion

Stockholmsregionen har goda möjligheter att utvecklas till Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i. För att skapa attraktiva stadsdelar och en attraktiv region som lockar ny kompetens och behåller sin befintliga arbetskraft, krävs tillgång till bostäder, en infrastruktur som fungerar och arbetsplatser där människor trivs och har nära till samhällsservice. Det krävs också ett nära samarbete mellan näringsliv, akademi, stad och region.

Som utvecklare och byggare av bostäder, skolor, kommersiella lokaler, kontor och infrastruktur har vi på Skanska Sverige en viktig roll att spela för att göra vardagsliv, arbete och resande enklare och samtidigt mer hållbart i Stockholmsregionen. Tillsammans med kommunerna, regionen, näringslivet och föreningslivet vill vi jobba för att Stockholmsregionen blir Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Gärna innan 2060.

I det här remissvaret har vi samlat ett antal viktiga medskick till det vidare arbetet med den regionala utvecklingsplanen.

Sammanfattning

Med anledning av Region Stockholms samrådsförslag anser Skanska Sverige:

- *Bostäder och infrastruktur hör ihop.* Viktigt med stärkt samband mellan bebyggelseutveckling och utbyggnad av kollektivtrafiken. Planering av nationell transportinfrastruktur, regional kollektivtrafik och bostadsbyggande i kommunerna behöver ske i nära samverkan.
- *Så får vi fart på bostadsbyggandet.* Vi behöver samverka för att tillsammans skapa bättre förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande. Planprocesserna behöver förenklas och ledtiderna kortas för att underlätta för fler bostäder.
- *Ta tillvara på kraften i offentliga upphandlingar.* Skanska uppmanar upphandlingar som driver på för innovation, minskad klimatpåverkan och större samhällsnytta.
- *En effektivare masshantering för minskad klimatpåverkan.* Det är positivt att masshantering nämns i samrådsförslaget. Det är angeläget att säkra centralt belägna materialterminaler i anslutning till stora utbyggnadsområden samt större infrastrukturprojekt för att kunna recirkulera material, minska behovet av transporter och minska klimatpåverkan.

Bostäder och infrastruktur hör ihop

Region Stockholm gör i förslaget bedömningen att det behövs mellan 370 000 och 582 000 nya bostäder till 2060. Det ska ske genom bland annat utveckling av helt nya stadsdelar och omvandling av industriområden och med ett särskilt fokus på hållbarhet, exempelvis biologisk mångfald, klimatanpassning och energieffektivitet.

Befolkningsökningen kommer att öka behovet av nya bostäder, men även av goda kommunikationer. Längs med befintliga tunnelbanelinjer och i pendelstågsnätet finns potential för ökat bostadsbyggande. Kring ny eller utbyggd infrastruktur kan helt nya bostadsområden växa fram. Skanska delar samrådsförslagets syn på att sambandet mellan bebyggelseutveckling och utbyggnad av kollektivtrafiken behöver stärkas. Planering av nationell transportinfrastruktur, regional kollektivtrafik och bostadsbyggande i kommunerna behöver ske i nära samverkan.

I helt nya stadsdelar är det av största vikt att den planerade infrastrukturen kommer på plats enligt tidplan och inte blir försenad, i synnerhet när helt nya områden utvecklas. I samrådsförslaget står att Stockholmsregionens aktörer ska samplanera bebyggelse och kollektivtrafik för att nyttja system och investeringar mer effektivt. Det är något Skanska uppmuntrar.

Nyligen aviserade regeringen i sin budget att man avser utreda förutsättningarna för genomförande och finansiering av Östlig förbindelse. Skanska välkomnar beskedet som kommer att förbättra tillgängligheten i hela regionen och ser positivt på att testa nya modeller för genomförande och finansiering.

Så får vi fart på bostadsbyggandet

Skanska är bekymrande över att bostadsbyggandet ligger på låga nivåer. Det beror dels på att räntorna höjdes under kort tid vilket påverkade människors möjligheter att köpa bostäder, samtidigt som byggkostnaderna gick upp och gjorde det dyrare att bygga och inflationen låg på en hög nivå.

Vi tillsammans med andra aktörer befinner oss fortfarande i en utmanande tid. Svårigheterna ligger i att få ihop kalkylerna för att kunna starta projekt. Vi behöver bidra och göra det vi kan i effektivare produktframtagning för att få ned kostnadsbilden. Därutöver är regelverken och processerna många, långa och krångliga. Det leder till en bristande förutsägbarhet och en höjd projektrisk, vilket påverkar branschens förmåga och vilja att investera i nya projekt.

Planprocesserna tar för lång tid idag. Långa ledtider leder till fördyringar i projekten och hindrar stabilitet och förutsägbarhet i stadsutvecklingen. Mer flexibilitet behövs i detaljplanerna, bland annat för att underlätta mer återbruk.

Skanska anser att det är av största vikt att regionen verkar för enklare, snabbare och bättre planprocesser. Det är därför positivt att det i samrådsförslaget framgår att regionen ska verka för effektiva och förutsägbara planprocesser, däribland regelverk och handläggningstider under kommande period.

Regeringen har varit tydlig med att konvertering av lokaler till bostäder kommer att bli allt vanligare framöver. Skanska har erfarenheter av sådana projekt sedan tidigare. Ett medskick för att förenkla processerna är att det vore önskvärt med någon form av snabbspår för den typen av projekt. Det behöver också göras en översyn av regelverk kring hur konverteringar kan underlättas.

Ta tillvara på kraften i offentliga upphandlingar

Det upphandlas för närmare 900 miljarder i Sverige varje år. Låt inte lägsta pris styra, utan ställ rätt krav i upphandlingarna så att det gynnar ett samhällsbyggande med låg klimatpåverkan och ökad samhällsnytta. Det kan till exempel vara att ställa krav eller maxtak för klimatavtryck, underlätta återbruk och gynna den som kommer med nya lösningar och innovationer. Viktigt är också att följa upp kraven som ställts. En önskan från branschens sida är att involvera oss tidigt för att fånga in marknadens kompetens och kunskap.

Genom att ställa rätt krav i upphandlingar kan utvecklingen drivas på i rätt riktning. Skanska uppmuntrar fler upphandlingar som driver på för innovation och lägre klimatpåverkan. Ett bra exempel på det är den som Stockholms stad gjorde i Slakthusområdet. Stockholms stads höga krav på att projektet skulle vara 100 procent fossilbränslefritt samt att minst 10 procent av maskindriften ska vara emissionsfri var avgörande för att få till detta banbrytande pilotprojekt. Här samarbetar Stockholms stad, Skanska Sverige och Volvo Construction Equipment för att minska klimatpåverkan.

Det är positivt att samrådsförslaget nämner att regionen vill öka kunskapen om olika typer av upphandlingsformer, som till exempel innovationsupphandling, funktionsupphandling och innovationspartnerskap.

En effektivare masshantering för minskad klimatpåverkan

Vår bedömning är att det finns ett kommande stort strukturellt underskott i bergmaterialförsörjning i Stockholm, då möjligheten att få nya tillstånd i områden med försörjningsbehov är starkt begränsad. Under de senaste 15 åren har vi endast erhållit tillstånd till två nyetableringar av bergtäkter i landet. För att inte hamna i en försörjningsbrist med berg är det därför viktigt att kunna recirkulera så mycket som möjligt av det berg som loss hålls, både inom och mellan projekt. För detta krävs en ökad pragmatisk syn på cirkulering av bergmaterial i myndigheternas prövning och tillsyn enligt gällande lagstiftning och större tillgång till lämpliga platser för materialhanteringen.

Skanska Sverige har utifrån beräkningar i verkliga genomförda projekt estimerat den totala åtgången på bergmaterial i bostadsprojekt i flerbostadshus till 225 ton per bostad. Bedömningen utifrån offentlig regional planering i Stockholm är att regionen kommer att behöva cirka 19 miljoner ton berg per år, men att den tillståndsgivna mängden från befintliga bergtäkter bara kan generera cirka hälften av den mängden. Det behövs fler materialterminaler och i nära anslutning till projekten för att minska klimatpåverkan, eftersom långa avstånd gör att transporterna behöver bli längre.

Det är positivt att samrådsförslaget innehåller ett avsnitt om masshantering och att regionen belyser frågan. Skanska Sverige menar att det är angeläget att säkra fler centralt belägna materialterminaler i anslutning till stora utbyggnadsområden samt större infrastrukturprojekt för att kunna recirkulera material, minska behovet av transporter och därmed även klimatpåverkan. Det är också angeläget att berörda myndigheter genomgående har en pragmatisk syn på användning av berg för att en effektiv cirkulering ska kunna uppnås.

Med vänlig hälsning,

Magnus Persson
VD, Skanska Sverige AB